

Meinhard Jacobsen, framleiðslustjóri:

Ein spurningur um hvat ætlanin er við Fiskavirking

Avlaðað útgerð og ótíðarhóskandi framleiðsa er ikki framtíðin fyri Fiskavirking ella fiskiðnaðin í Føroyum. Serframlæisur og kappingarfori, rationaliseringar og nýggj útgerð er loysnin, men bert er eingin peningurt tókur til at menna fiskivinnuna

Í tí góðu tíðini í Føroyum, varð bert arbeitt fyri at fáa fiskin framleiddan og útfluttan sum blokkvora. Útgerð varð hesi árin keypt, sum tilsaman kundi arbeidda eini 400 túsund tons av botnfiski.

Fyri at sammeta við nútíðina, verða 60 túsund tons av botnfiski árliga arbeitt tilsamans á øllum virkum í Føroyum.

Virkisleiðslurnar syrgdu ikki fyri at skifta tólini út ella at viðlíkahalda tey Føroyska fiskivinnan var ógvuliga einfald. Tað ráddi bert um, at landa fiskin skjótt, fáa hann inn á virkið og gjøgnum flakamaskinurnar, fyr síðani at frysta hann í blokk til útflutning.

Neyðugt at framleiða serverur

- Menningin í fiskiðnaðinum hevur ikki fylt við tíðini. Tá vit fara aftur um flakframleiðsluna, so eru vit ógvuliga fátækir. Skulu vit bert selja blokk, so er tað í lagi. Skulu vit hinvegin gera okkum serkønir í at framleiða áðrar vørur, so eru vit efturbátar, sigur Meinhard Jacobsen, framleiðslustjóri á Fiskavirking.

Hann heldur, at skulu føroyingar fáa meir burtur úr fiskinum, so skulu teir gera seg serkønir í ávísari framleiðslu, men so er neyðugt at keypa nýggja útgerð.

Meinhard Jacobsen vil

ikkj tosa um figgarviður-skifti í Fiskavirking, men sagt verður, at Fiskavirking ikki hevur figgarumstøður at menna nýggjar framleiðslur, og at tað er orsökini til, at alt ov lítið fæst burtur úr. Fiskavirking kundi kastað nóg meir av sær, um peningur var til keyp at nýggjari útgerð.

- Tað er í lagi, at nakrir taka seg saman um at arbeiða fisk í einum kjallara, men skal rættuligur fiskiðnaður stovast, so skal meir til, sigur Meinhard Jacobsen.

- Er tað so ikki ein vansi fyri framtíðina hjá Fiskavirking, at tit ikki hava pening til nýløgur?

- Figgjarliga spurningin neyðast tú at seta øðrum, men skulu vit fara undir serframlæisur, so krevur tað broytingar í framleiðsluni og í framleiðslutólunum.

- Vit hava tó gjørt nakað á hesum øki, hava keypt tvær nýggjar maskinur, sum longu hava havt positiva ávirkan á framleiðsluna, sigur Meinhard Jacobsen, men hann vil ikki siga, hvussu nógva tað hevur kostað í peningi.

Framleiðslutól í milliónaupphæddum

- Bara vit tosa um framleiðslutól, so er talan um milliónaupphæddir, sigur framleiðslustjóri.

- Hvussu nógva fleiri ar-

beispláss høvdu verið í Føroyum, um Fiskavirking var øðrvísi skipað og hevði figgarliga betur umstøður?

- Fyri tað fyrsta er neyðugt at rationalisera framleiðsluna, og uppgávan er tá at fáa so nógva sum tilber burtur úr hvørjum kilo av rávøru. Í fyrstuni hevði tað minkað um arbeiðsplássini, men sum fráleið, hevði tað havt við sær, at fleiri komu í arbeiði.

- Talan er um at fáa fiskivinnuna á so burðardygt støði sum til ber, men tað eru eisini onnur viðurskifti, sum ávirka úrslitið.

- Um vit skulu menna serframlæiddar fiskavørur, krevur tað stuðul úr grunninum til menning av fiskivinnu á landi, og har eru viðurskiftini í løtuni ógvuliga ótrygg, sigur Meinhard Jacobsen, og visir á, hvussu torførar umstøðurnar eru, við tað at føroyingar eru tvungnir at halda fiskiðnaðin við líka, og samstundis skulu vera kappingarforir.

- Vit hava yvirtíkið nøkur virkir, sum í árávis ikki hava megnað at viðlíkahalda framleiðslutólini, av tí einfaldu orsök, at peningur tá ikki var til tað.

Bara ES-góðkenning kostar nóg

- Hvussu torførar umstøðurnar eru, sæst einamest av, hvussu nógva skal til fyri at

verkætlanin" at leggja fram í bankanum, og er tað orsökini til at bankin ikki vil veita tykkum lán?

- Um vit gera verkætlanir, so hava vit - eins og øll onnur virki - skulu at leggja verkætlanina fyri bankan.

- Hvørjar framtíðarvónir hevur tú fyri Fiskavirking?

- Eg haldi, at vit skulu umhugsast og meta skynsamliga um, hvat skal gerast, tí vist er tað, at okkurt má gerast nú, og tá er tað eisini ein spurningur um pening í øllum førum.

- Hevur Fiskavirking liv lagað?

- Tað er torført at svara, eg veit ikki, men tað fer tíðin at vísa. Spurningurin er, hvat ætlanin er við Fiskavirking.

- Hvussu vit so venda og snara hesum spurningi, so er

tað fiskivinnan, sum vit øll skulu liva av í framtíðini, og har mugu vit gerast kappingarforir.

- Er Fiskavirking ikki kappingarforir sum er?

- Vit fáa nú størri part av útlendska fiskinum. Tað týður uppá, at vit eru kappingarforir, sigur Meinhard Jacobsen.

Dagny

fáa virkini upp á ES-støði. Her er talan um stórar upphæddir, um krøvini til virkini verða góðtíkin at útflyta til ES-lond, sigur Meinhard Jacobsen.

- Hevur Fiskavirking ongar "burðardyggar

Símun Mittún, nevndarformaður í Fiskavirking.

Avmarkað hvat vit megna

- Eginogn og partapeningur í Fiskavirking er bert 12,5 mió. krónur og tí eru lánimøguleikar okkara avmarkaðir, sigur nevndarformaðurin

- Fyri tað um tú rekur eitt virki, so kann peningastovnurin ikki bara ávmarkað veita okkum lán, av tí at lánin skal standa í mun til eiginagnina í felagnum.

Tað sigur Símun Mittún, formaðurin í nevndini hjá Føroya Fiskavirking.

Hóast umsetningurin er stórir einar 500 mió. krónur í fjør, so er eiginagnin og partapeningurin bert 12,5 mió. krónur í Fiskavirking. Tað kemst av at flestu virkini standa tóm, og tí er lítil ogn í teimum.

Spurður, um Fiskavirking eins og onnur virki ikki arbeiða við projektnum, sigur Símun Mittún, at tað verður gjørt, eitt nú í løtuni, tá arbeitt verður við ætlanum um at arbeiða frystan fisk í Fuglafirði. Eisini, at arbeitt hevur verið við at lata virkið upp í Sandoynni.

Vilja keypa virki, men ikki ráð at leiga

- Vit kunnu leiga teimum virkið nærum ókeypis, men tað hevur ongan áhuga. Sagt verður, at sandoyingar

megna ikki at leiga virkið, men samstundis vilja teir keypa virkið í Skopun. Tað virkar eitt sindur mótsigandi, tá tað eisini ljóðar, at sandoyingar ikki hava ráð at liva, sigur Símun Mittún.

- Hvør hevur ábyrgdina um Fiskavirking fer á húsagang?

- Um Fiskavirking verður so illa stýrt, at tað fer á húsagang, so hevur nevnd og stjórn ábyrgdina. Tað hevði verið ein sorgarleikur fyri Føroya fólk. Talan er um 800 arbeiðspláss, og um

virkið fer, so skal tað gjøgnum rættarskipanina, og tað tekur minst eitt ár, áðrenn virksemið kann takast upp aftur, men so galið verður tað vónandi ikki, hóast Fiskavirking er tungt at reka, sigur nevndarformaðurin.

- Kann tað hugsast, at Fiskavirking verður lagt undir Faroe Seafood Prime, og hervið fær munandi betur figgarlag umstøður?

- Tað havi eg ikki hoyrt nevnt, men tað kann hugsast, at tað ber til, sigur Símun Mittún.

Nevndin í Fiskavirking hevur fund eina ferð um mánaðin. Hóast tólini fyri í fjør ikki eru lúgð viðgjørd, so eru útlitini, at raksturinn hongur saman.

Avskrivningar minka um styrki og álít

- Stórar avskrivningar skulu kortini gerast sambært nýggju partafelagslógini. Talan er um átta mió. krónur. Tað gongur ikki út

yvir gjaldføri í Fiskavirking, men tað minkar um styrki og álitið í felagnum, sigur nevndarformaðurin.

- Hava tit heldur eigin "burðardygg projekt" at leggja fram?

- Tað er avmarkað, hvat vit megna, tá talan er um eitt felag, sum ikki er figgarlagi væl fyri. Í dag ber ikki til at lána pening "uppá titt glatta andlit" sum í áttatíðunum, og tað tað tarnar virksemið, sigur Símun Mittún.

Nevndarformaðurin leggur tó dent á, at tað ikki er torført at lána pening í dag, men at nevndin ikki er áhugað í at taka stór lán, sum ikki standa mót við tað, sum fyrirkoman er verd.

Óheppið signal til samstarv úttanlands

- Vit taka ímóti fiskinum sum er til, og hava í ár ætlanir um at keypa russarask, men tá eru ikki góð signal at senda út, tá stuðulin til frysta fiskin er skerður 10 mió. krónur í ár.

- Tað er óheppið fyri aldlit okkara úteftir og samstarvspartar okkara úttanlands. Serliga fyri projektið í Fuglafirði, sum Fiskavirking, saman við einum danskum felag, hava ætlanir um at stovna, sigur Símun Mittún, sum ikki vil upplýsa um danska felagið, annað enn at hetta er eitt felag, sum hevur rættindini at selja størsta partin av russaraskinum í Danmark.

Dagny